

ELS INTEL.LECTUALS: IDEOLOGIA, PODER, FUNCIONS I COMUNICACIO

P R O G R A M A

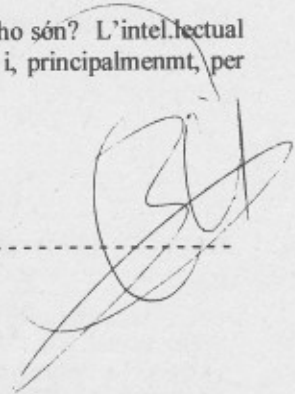
Aquest curs es proposa estudiar des d'una perspectiva interdisciplinària i transversal el paper actual que els intel.lectuals exerceixen en la societat actual, amb una especial referència a la catalana i a l'espanyola. Es parteix de la idea que cal tractar d'analitzar amb una certa profunditat un tipus específic de líder social, que avui pateix una certa confusió i que no sempre es utilitzada aquesta denominació amb la propietat necessària.

Es proposa el següent temari:

1. - Definicions. Característiques. El treball intel.lectual. La seva consideració com a professió. La seva dependència d'un treball remunerat.
2. - Els intel.lectuals a través de la història. La intelligentsia
3. - Les seves funcions.
4. - L'activitat intel.lectual. Paper del coneixement i de l'especialització. Els temes generals i els temes especialitzats. Importància de l'actualitat
L'anàlisi i la reflexió. L'acció i el compromís. La formulació de judicis i d'opinions
5. - La seva relació amb la cultura i les indústries de la cultura. El seu rol com agents culturals. El paper de la Universitat. Com a humanista
6. - Sociologia dels intel.lectuals. Relació amb l'estructura social, amb la societat civil. i amb els grups socials. Com a líders d'opinió. Marc urbà i marc rural. El seu paper en els conflictes
7. - Paper de la ideologia i dels interessos. En el capitalisme i en els marxisme. De dreta i d'esquerra. Com a ideòleg i com a creador de valors i de modes. Funció modernitzadora. Rol de la religió
8. - Tipologies
9. - La seva relació amb el poder i amb la política. Els intel.lectuals polítics i els polítics intel.lectuals. Posició de les institucions de poder respecte als intel.lectuals. Idem dels partits polítics, els grups de pressió, els moviments socials i les ONGs. Els intel.lectuals orgànics.
10. - Els intel.lectuals i la identitat cultural i nacional. El seu paper en el desenrotllament dels nacionalismes. La seva funció promotora. Com a grup de pressió. Relació amb l'economia i amb la globalització
11. - Els intel.lectuals com a contrapoder. Els intel.lectuals crítics o compromesos. La seva responsabilitat i la seva dimensió ètica.
- 12.- El seu rols en distints països

13. – La seva relació amb la comunicació. Com a comunicadors. La seva funció de líders d'opinió i de formadors de l'opinió pública. Els intel·lectuals i els diferents mitjans de comunicació. Com es contemplen les seves respectives relacions.. Les tertúlies. La llengua emprada.

14. – Els periodistes com a intel·lectuals. Els publicitaris també ho són? L'intel·lectual col·lectiu. Les possibilitats ofertes per les noves tecnologies de la comunicació i, principalment, per Internet.

LOS INTELLECTUALES: IDEOLOGIA, PODER, FUNCIONES Y COMUNICACION

P R O G R A M A

Este curso tiene por objetivo estudiar desde una perspectiva interdisciplinaria y transversal sobre el papel que en la actualidad ejercen los intelectuales, con una especial referencia a la sociedad catalana y a la española. Se parte de la premisa que debemos tratar de analizar con una cierta profundidad un tipo específico de líder social, que hoy plantea una cierta confusión y que no siempre esta expresión es utilizada con la propiedad necesaria.

Se propone el temario siguiente:

1.- Definiciones. Características. El trabajo intelectual. Su consideración como profesión. Su dependencia de un trabajo remunerado.

2. – Los intelectuales a través de la historia. La intelligentsia.

3. – Sus funciones.

4. – La actividad intelectual. Papel del conocimiento y de la especialización. Los temas generales y los temas especializados. Relevancia de la actualidad.

El análisis y la reflexión. La acción y el compromiso. La formulación de juicios y de opiniones.

5. – Su relación con la industria y con las industrias de la cultura. Su rol de agentes culturales. El papel de la Universidad. El intelectual como humanista.

6. – Sociología de los intelectuales. Su relación con la estructura social, con la sociedad civil y con los grupos sociales. Como líderes de opinión. Marco urbano y marco rural. Su papel en los conflictos.

7. – Papel de la ideología y de los intereses. En el capitalismo, en el marxismo y en otras ideologías. De derechas o de izquierdas. Como ideólogo y como creador de valores y de modas. Función modernizadora. Rol de la religión.

8. – Tipologías.

9. – Su relación con el poder y con la política. Los intelectuales políticos y los políticos intelectuales. Posición de las instituciones de gobierno respecto de los intelectuales. Idem de los partidos políticos, de los grupos de presión, de los movimientos sociales y de las organizaciones no gubernamentales. Los intelectuales orgánicos.

10. – Los intelectuales y la identidad cultural y la nacional. Su papel en el desarrollo de los nacionalismos. Su función promotora. Los intelectuales como grupo de presión. Sus relaciones con la economía y la globalización

11. – Los intelectuales como contrapoder. Los intelectuales críticos o comprometidos. Su responsabilidad y su dimensión ética.

12. – Su acción en los distintos países.

13. – Sus relaciones con la comunicación. Como comunicadores. Su función de líderes de opinión y de formadores de la opinión pública. Los intelectuales y los distintos medios de comunicación social. Las tertulias. La lengua utilizada.

14. – Los periodistas como intelectuales. ¿Pueden serlo los publicitarios?. El intelectual colectivo. Las posibilidades ofrecidas por las nuevas tecnologías de la comunicación, especialmente por Internet.

BIBLIOGRAFIA ORIENTATIVA

Alba, Victor, Historia social de los intelectuales (Los intelectuales: sus condiciones de vida material y sus relaciones con el poder), Plaza y Janés ed., Barcelona, 1976

1999 ANGUERA, Pere, Literatura, pàtria i societat: els intel.lectuals i la nació, Vic, Eumo,

ARON, Raymond L'opium des intellectuels Paris, Gallimard, 1968

1983 BELKHIR, Jean, L'intellectuel: l'intelligentsia et les manuels, Ed. Anthonopos, Paris,

BENDA, Julien, La trahison des clercs, Grasset, Paris, 1975

BERRIO, Jordi, SAPERAS, Enric, Els intel.lectuals, avui, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1993

ID. ID, Els intel.lectuals i els mitjans de comunicació, Converses a la Pedrera, Centre d'Investigació de la Comunicació, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1992

- BOBBIO, Norberto, La duda y la elección: intelectuales y poder en la sociedad contemporánea, Ed. Paidós, Barcelona, 1998
- BON, Frédéric, BURNIER, Michel-Antoine, Les nouveaux intellectuels, Ed. du Seuil, Paris, 1971
- BRYM, Robert, Intellectuals and politics, George Allen and Unwin, London, 1980
- BUSQUET, Jordi, El sublim i el vulgar. Els intel.lectuals i la "cultura de masses", Proa, Barcelona, 1998
- CASASSAS, Jordi, coordinador Els intel.lectuals i el poder a Catalunya: materials per a un assaig d'història cultural del món català, Pòrtic, Barcelona, 1999
- CATALUNYES Cent intel.lectuals i la qüestió nacional, Fundació Acta, Barcelona, 1990
- CENTRE EUROPEEN DE LA CULTURE, L'Europe et les intellectuels, Gallimard, Paris, 1984
- COSER, Lewis A., Hombres de ideas: el punto de vista de un sociologo, Fondo de Cultura Económica, México, 1968
- CUENCA TORIBIO, José Manuel, Intelectuales y políticos contemporáneos, Universidad de Sevilla, Sevilla, 1998
- DEBRAY, Régis, Le pouvoir intellectuel en France, Editions Ramsay, Paris, 1986
- Europes: els intel.lectuals i la qüestió europea (coordinadors Nuria Viladot, Enric Viladot i Jaume Rúaix), Fundació ACTA, Barcelona, 1993
- FINKIELKRAUT, Alain, La défaite de la pensée, Gallimard, Barcelona, 1987
- GOULDNER, Alvin W., El futuro de los intelectuales y el ascenso de la nueva clase: un marco de referencia, tesis, conjeturas, argumentos y una perspectiva histórica, Alianza editorial, Barcelona, 1980
- GRAMSCI, Antonio, Los intelectuales y la organización de la cultura, Ed. Nueva Visión, Buenos Aires, 1972
- LACALLE, Daniel, Los trabajadores intelectuales y la estructura de clases, Centro de Investigaciones Sociológicas, Madrid, 1982
- LE GOFF, Jacques, Los intelectuales en la Edad Media, Gedisa, Barcelona, 1986
- LEMERT, Charles, editor, Intellectuals and politics: social theory in changing world, Sage, London, 1991
- MACLEAN, Ian, MONTEFIORE, Alan, WINCH, Peter, The political responsibility of intellectuals, Cambridge University Press, Cambridge, 1990
- MALDONADO, Tomás, ¿Qué es un intelectual? Aventuras y desventuras de un rol, Paidós, Barcelona, 1998
- MERCADÉ, Francesc, Cataluña: intelectuales políticos y cuestión nacional: análisis sociológico de las ideologías políticas en la Cataluña democrática, Península, Barcelona, 1982

OLTRA, Benjamín, Una sociología de los intelectuales: la imaginación ideológica, Ed. Vicens Vives, Barcelona, 1978

RISQUETE, Jaume, Per a una nova "sociologia dels intel·lectuals": la relació intel·lectuals - mitjans de comunicació com a àmbit de recerca, treball de vuit crèdits, Facultat de Ciències de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona

SARTRE, Jean-Paul, Plaidoyer pour les intellectuels, Gallimard, Paris, 1972

SHILS, Edward, Los intelectuales en las sociedades modernas, Ed. Tres Tiempos, Buenos Aires, 1981

SCHLESINGER, Philip, ed., Los intelectuales en la sociedad de la información, Anthropos, Barcelona, 1987

WEBER Max, El trabajo intelectual como profesión, Ed. Bruquera, Barcelona, 1983

WINOCK, Michel, Le siècle des intellectuels, Ed. du Seuil, Paris, 1997

MANUEL PARÉS I MAICAS

